

Gevangen in kilo's en herinneringen

Bart van Lierde - 160 kilo

door **Marloes Koch**

7 december 2007

Een historische roman, een thriller en een jeugdroman: de Vlaamse auteur Bart Van Lierde heeft al verschillende genres op zijn naam staan. Hoe verschillend de genres ook zijn, thema's als geweld, incest en verkrachting komen met regelmaat aan de orde in zijn boeken. Zo ook in zijn nieuwste boek, ditmaal een psychologische roman. *160 kilo* vertelt het verhaal van Nadia, een vrouw van in de vijftig met een behoorlijk overgewicht en verdrongen jeugdherinneringen.

De met troostvoedsel gevulde Nadia weegt 160 kilo en komt steeds meer problemen tegen door haar gewicht. Vijfhonderd meter lopen is het maximum en een paar uurtjes per week werken in de bibliotheek het uiterste. Haar dijnen schuren tegen elkaar aan als ze loopt en de dode, zwarte huid op haar heupen wacht op chirurgische verwijdering. Eerdere therapieën hebben geen slankere Nadia opgeleverd, ze werd er juist depressiever van, met als gevolg dat ze nog meer ging eten. Resultaat: de 160 kilo. Dan komt ze in contact met een hypnotiseur. Door zijn behandeling komen langzaam de beelden terug die ze zo lang heeft weggestopt. Het seksuele misbruik in haar kinderjaren maakt haar kwetsbaar voor mannen met dezelfde bedoelingen. Door te eten raakt zij verdoofd voor deze gevoelens, en hoopt met haar gewicht een schild te bouwen voor onbetrouwbare mensen. De grote vraag in de roman is hoe zij zal omgaan met de herinneringen die langzaam terugkeren in haar bewustzijn.

Betrokkenheid

Schaamte voor haar lichaam, gêne om in het openbaar te verschijnen, Nadia kent veel onzekerheden. Opvallend is dat ze zich ondanks deze onzekerheden wel heeft ingeschreven voor dansles. Iedere week probeert zij trouw naar deze lessen te gaan. Maar omdat ze de bewegingen niet goed kan uitvoeren, volgt zij de lessen vanaf een stoel.

Nadia boog zich zo ver mogelijk naar voren. Ze vond het belangrijk iedere beweging maximaal mee te doen. Op het ogenblik dat ze haar ingewanden voelde protesteren tegen de druk van haar buik op haar dijbenen, klonk er een helder indringend geluid ter hoogte van haar achterste. Ze tastte naar haar billen en constateerde dat de naden van haar trainingsbroek uit elkaar waren gescheurd.

Met deze genante gebeurtenis, die aan het begin van de roman plaatsvindt, trekt Van Lierde de lezer snel het verhaal in. Je voelt de blikken die Nadia krijgt toegeworpen van de andere cursisten, je hoort het gelach en je voelt haar schaamte.

De schrijver houdt de betrokkenheid bij de hoofdpersoon een tijdlang goed vast. Toch verslapt het gevoel van medeleven voor Nadia naarmate zij meer herinneringen terugkrijgt uit haar jeugd. Deze herinneringen zijn een opeenstapeling van misbruik en geweld. Door de opeenvolging van misbruik, waarbij ranzige details niet geschuwd worden, wordt het verhaal op sommige punten onrealistisch. De scène waarin de vader van Nadia haar schaamlip afsnijdt is hier een voorbeeld van. Door deze waterval van heftige en extreme gebeurtenissen komt het leven van Nadia in een stroomversnelling terecht. Helaas kan de lezer zich nergens aan vastgrijpen om dit geweld te weerstaan.

In deze stroomversnelling verschijnen personages op het toneel die nauwelijks tot leven worden gebracht. Zij blijven, evenals sommige extreme gebeurtenissen, aan de oppervlakte. Daardoor vervalt het verhaal soms in clichés en stereotyperingen, de moeilijke jeugd die leidt tot overgewicht en het seksueel misbruik dat onder hypnose naar bovenkomt zijn daarvan voorbeelden. Het is jammer dat Van Lierde niet in staat is meer inhoud aan dit verhaal te geven.

Vicieuze cirkel

In directe en sterke bewoordingen schetst de schrijver een duidelijk en indringend beeld van het leven van iemand met veel overgewicht. De zwaarmoedigheid die leidt tot meer eten, het eten dat leidt tot meer zwaarmoedigheid. Van Lierde legt de vinger op de zere plek bij de beschrijving van de vicieuze cirkel waarin Nadia zich bevindt en kiest hiervoor geen mooie woorden, maar geeft haar toestand realistisch weer:

In het toilet trok ze haar truitje uit haar broek en schrok bij het zien van haar heupen: de zwartgekleurde vetrollen waren onderaan opengescheurd, ongetwijfeld door de druk op haar heupen toen ze zich in het hok had laten zakken. Er stroomde een bruinachtige substantie uit, vermengd met vers bloed.

Met deze woordkeuze en de opeenstapeling van heftige gebeurtenissen in het leven van Nadia weet Van Lierde de lezer te shockeren maar verdwijnt de empathie met de hoofdpersoon en de betrokkenheid bij haar ellende. Een vrouw met overgewicht, seksueel misbruik en psychische problemen, de ingrediënten lijken aanwezig voor een verhaal met diepgang en nuance. Daarin slaagt van Lierde niet. De nasmaak blijft dat er meer uit dit verhaal te halen was. *160 kilo* blijft drijven aan de oppervlakte.